

5. Tov. Janžekovič predlaga, naj JUU vztraja v neizprosni in nepopustljivi borbi za ločitev šolske uprave od politične in za učiteljsko stalnost.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti in dokazujejo neomajno naše prizadevanje v korist šole in stanu. — Prihodnje zborovanje je bilo določeno za 13. februar 1937., a je zaradi ovir preloženo na 20. februarj t. l.

Vaude, preds. Janko Šajnc, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je ob povoljni udeležbi 71 članov ter ob navzočnosti sr. podnačelnika g. dr. Orožna zborovalo 16. jan. t. l. v Laškem.

Ker je bil dnevni red obširen, smo z razpravljanjem pričeli takoj po prihodu jutranjega vlaka, torej ob 8. uri.

Uvodoma je pozdravil tov. predsednik sreskega šol. nadzornika Potočnika, nato želel vsem srečnejše novo leto kot je bilo lansk. Prosil je članstvo naj deluje še naprej tako brezkompromisno v duhu stanovske politike, kot doslej, kajti le v tako poglobljenem našem hotenju je spas! Nato se je v pietetnih besedah spominjal manov velikega učitelja in skladatelja, pokojnega Adamiča ter umrlega tovariša Kavčiča, ki je dolgo dobo let deloval kot vzgojitelj v Jurkloštru ter bil naš verni član. Dalje se je spomnil v pokoj odhajajočih tov. Kuharja in Plavšaka iz Trbovelj ter jima želel zaslužni oddih.

Za tem je bil predčan, odobren ter podpisan zapisnik zadnjega zborovanja.

Pri stanovskih zadevah sta govorila v glavnem tov. Kislinger in Bučar Alojz.

Obpravna šol. zamud: Referat je menil, da bi bilo važno in edino pravilno, če ima že sreske načelstvo za netočen obisk v šoli kompetenco kaznovati, da prevzame še eksekutivno nalogo, to se pravi, da ono izterja naloženo kazen. Občina je namreč v tem kapitulju popolnoma nezmožna organ, učitelj pa, ki je netočnega g. brezvestnega naznanil, pa postane končno še objekt zasmehovanja.

Upravitelj, ki upravlja šole z osmimi razredi (ne 16!), naj se pouka oprost, kajti upravljanje take šole da posla dovolj.

Stalnost, stalnost, stalnost!!!

Tov. Bučar je upravičeno menil, če že mora biti eden, ki šolo upravlja — »upravitelj«, naj se ta položaj tudi s fin. zakonom prizna.

Isto je tudi z učit. ženskih ročnih del; so in delajo, a so brez čina.

Meni tudi, da bi bilo umestno uvesti draginske razrede tako, da pridejo »šole na gorah« v višji razred kot »dolinske«. Na ta način bi se marsikateri poročenec odločil za višinsko enorazrednico in bi delal tam z veseljem ter bi ne bilo treba pošiljati tja le novincev in novink. (Kar bi pa itak po zakonu ne smelo biti!)

Zeli, da bi imel predsednik kraj. šol. odbora tudi svojega pravega namestnika.

Čitajo in vzamejo se v vednost vsi članstvu namenjeni dopisi, ki jih ni malo. (Tov. Hofbauer bo oskrbel poverjenika za razpečevanje knjig, slik in učil, kot to želi društvo Učit. dom v Mariboru.)

Referat tov. Mahkote Milana »Osebnost Emila Adamiča«. V enournih izvajanjih je osvetlil predavatelj lik velikega pokojnika iz vseh možnih vidikov dovolj izčrpno; za kar je žel priznanje navzočih. Tov. nadzornik še predlaga, da naj svoje predavanje objavi v »Popotniku«.

Vsi predlogi za finančni zakon, ki jih stavlja sekcija, se odobri!

Tov. Bučar je poročal nato o naši največji gospodarski ustanovi »Učiteljski tiskarni« ter apeliral goreče na pristop združnikov.

Sklene se, da bo društvo iz svojega lastnega sučica kupila vedno po 1 delež. Tov. nadzornik pa še doda: Pri vsakem zborovanju naj kroži med navzočimi pristopna pola, mogoče se le ta ali oni odloči, če ne drugače, pa vsaj na obročno odplačevanje deleža!

O Mladinski matici kot najmočnejši mladinski založbi je predvse navdušujoče govoril tov. Pahor. Očrtal je njeno idejno plat in kulturno poslanstvo, obračunal z nelojalno konkurenco in anonimnimi nasprotniki ter končno statistično dokazal njeno moč na posameznih šolah in razredih ter končal v logičnem zaključku: Razvoj MM je odvisen od učiteljstva sploh oz. učiteljev poverjenikov.

Blagajna premore 1460 din. Mnogi še vedno ne plačujejo redno stanovskih dajatev. Z netočnim plačevanjem zavlačujemo poslovanje ter obremenjujemo sami sebe. Blagajnik apelira ponovno na tozadevno uvidevnost.

Članski prispevek 2 din v zaščitni fond naj se razdeli tako, da gre polovica v društveni sklad — polovica pa sekciji.

Prihodnje zborovanje naj bo sredi marca v Trbovljah-Vode.

P. S. Sploh opažamo letos, da se je zanimanje za stanovska zborovanja povečala in da prihaja neki stalen kader pripadnikov nanje. Zato tovariši, če bi poravnali vsi še redno članarino, smo laščani brezhibni. V Trbovlje pa pojdemo enkrat vsi! Bo videl tov. Bučar, da je šola premajhna.

Fran Lebar, preds. Mahkota Milan, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA - ZAH. DEL je zborovalo v Ljubljani dne 13. februarja 1937.

Tov. predsednik Vrhovec je otvoril zborovanje in pozdravil sreskega g. šolskega nadzornika Drnovška.

Nato so člani pozorno poslušali predavanje dr. Lava Čermelja: Iz področja sodobne fizike.

Tajnica je poročala o novoustanovljenem učiteljskem pokretu in njegovem programu; vabila je k pristopu k društvu Učiteljski obmorski dom; izrekla je željo, da se javijo brezposelni učiteljski abiturienti, ki žive v izredno slabih gmočnih razmerah, zaradi brezplačnega prejemanja stanovskih listov. Člane je opomnila na poziv centralne uprave v Beogradu, da plačajo zaostalo naročnino za liste, in objavila situacijsko poročilo sekcije.

Prošnji Učiteljskega doma v Mariboru, da bi naše društvo pristopilo z vsakoletnim deležem a 100 din, se ne more ugoditi, ker tega ne dopušča blagajniško stanje.

Osnutek pravilnika o podpornem fondu našega društva so člani sprejeli z eno izpremembo, ki jo je predlagal tov. Vrhovec, in sicer:

Točka 14., ki pravi: »Sredstva podporna fonda se ne morejo uporabljati za nobene druge namene, kot za pomoč po določbah in v duhu tega pravilnika,« naj se izpremeni tako:

»Sredstva podporna fonda se morejo uporabiti tudi v druge namene, ako to sklenu upravni odbor in sklep odobri skupščina sreskega društva.«

Končno so bili prečitani še predlogi za finančni zakon 1937/38.

Po poročilu tajnice je še nekatere stvari pojasnjeval tov. Tavčar in izrazil željo:

1. JUU — sekcija za dravsko banovino naj posreduje pri kmetijskem oddelku banske uprave, da se da brezposelnim abiturientom možnost izobraževanja za delo v gospodinjstvih in kmetijsko-nadaljevalnih šolah.

2. JUU naj posreduje, da bi ministrstvo za prosveto v primerih bolovanj in sploh v primerih daljše odsotnosti učnih oseb nastavljal na šole brezposelne učiteljske abituriente.

Oba predloga sta bila sprejeta.

Članstvo je pozdravilo ustanovitev odseka učiteljice in se strinjalo z njegovim programom. Za poverjenico je bila izvoljena tov. Lenarčičeva.

Tov. blagajničarka je objavila blagajniško stanje in pojasnila nekatere vprašanja članov.

Tov. Kržišnik, referent za naše gospodarske ustanove, je obširno govoril o trditvi prof. Gogale, ki jo je izrekel v predavanju po radiju, čes da učiteljstvo nima ugleda. Prav lepo je potem govoril o naših gospodarskih ustanovah: Učit. tiskarni in knjigarni, Učit. samopomoči, Učit. hranilnici in posojilnici, Učit. obmorskem domu in o obeh Učit. domovih in o Domu učiteljice. Orisal je delo vseh teh ustanov in njih realen uspeh za povzdigo ugleda našega stanu. Pozval je člane, naj pridno pristopajo k omenjenim združenim in društvom.

Živahna je bila razprava o izpričevanji. Sprejet je bil sklep: Uvedejo naj se zopet matični listi in izkazi.

Ko je skupščina še sklenila, da bo prvo prihodnje zborovanje v začetku aprila, je predsednik zaključil zborovanje.

S. Vrhovec, preds. Lenarčič Ana, taj.

28 Kš, 32 Kš in 36 Kš. V višje plačilne razrede se napreduje ali na temelju potrdila pri učiteljskih uradih in pripravljalec izobrazbe ali pa na podlagi določenega števila službenih let.

Pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah zahteva temeljito pripravo učitelja na pouk. Izkušnje so pokazale, da poklicni učitelji znajo učiti, vendar nimajo potrebnega strokovnega znanja, praktiki pa so zopet dobro strokovno izveščani, vendar jim manjka pedagoška izobrazba, ki je tudi pri pouku na obrtno-nadaljevalni šoli tako važen činitelj. Zato je bilo že tako zgodaj l. 1883. poskrbljeno za enotno organizacijo strokovno-nadaljevalnega šolstva, posebno velike težave pa so bile že tedaj po sposobnem strokovno kvalificiranem učitelstvu. Tedaj so bili osnovani prvi risarski tečaj za učitelje narodnih šol, ki bi potem s pridobljenim znanjem strokovno usposabljali vajensko mladino. Omenjeni tečajji so se največkrat vršili o velikih počitnicah, pozneje so bili razširjeni na 5 mesecev v šolskem letu. Prvi tak tečaj se je vršil leta 1908. v dveh delih, trajajočih 3 mesece. Nekateri tečajji so bili tudi dvodelni, prvi del je bil določen na tri mesece, drugi del je bil razširjen celo na pet mesecev. Razen risarskih tečajjev so se vršili tudi tečajji za izobrazbo učiteljev v obrtno-trgovskih naukih. Taki tečajji so se vršili najčešče o počitnicah, prvotno so bili tritedenski, od leta 1927. pa štiritedenski. Zadnji taki tečajji so se vršili leta 1930.

Za pripravo obrtnikov za pouk na vajenskih šolah so se vršili posebni tečajji na zavodih za pospeševanje obrti. Najčešče so bili taki tečajji le enomesečni in so bili specialni samo za gotove obrti (n. pr. za krojače, čevljarje, brivce, i. dr.).

Že dalje časa se je opažalo, da ravno zgoraj navedeni tečajji ne ustrezajo potrebam, n. pr. v risarskih tečajjih ni mogoče izveščati

Novosti na knjižnem trgu

O MASARYKOV
SVETOVNI REVOLUCIJI.

V »Učiteljskem tovarišu« smo že omenili, da je izšla tudi v slovenščini Masarykova »Svetovna revolucija«. (Izdala Naša založba v Ljubljani. — Cena v platno vezanemu izvodu 180 din, v polusnje 210 din.) Toda delo je samo po sebi tako važno, da je povsem na mestu, da se z njim seznanijo tudi učiteljsko.

Masarykova »Svetovna revolucija« je doživela v češčini že tri izdaje in rekordno naklado doslej že 103 tisoč izvodov. Že te številke nam jasno povedo, kako visoko se ceni to delo v domovini, a da uživa svetoven sloves je poročstvo to, da je doslej prevedeno že v nemščino, ruščino, angleščino (v britanski in ameriški izdaji), francosčino, poljščino, ukrajinsčino, madžarsčino in japonščino.

Delo je razdeljeno na deset ogromnih poglavij: I. Komenskega testament. — II. Roma aeterna. — III. V Rousseaujevem rojstnem mestu. — IV. Na zapadu. — V. Panslavizem in naša revolucijska armada. — VI. Na Daljnem vzhodu. — VII. Ameriška demokracija: Finis Austriae. — VIII. Svetovna revolucija in Nemčija. — IX. Nastanek naše republike. — X. Demokracija in humaniteta.

Velika epoha svetovne zgodovine v letih 1914 do 1918 in borba malih narodov za svobodo ni menda v nobenem zgodovinskem delu objektivnejše in natančnejše opisana nego prav v tej Masarykovi knjigi. Svetovna vojna je še bolj točno označena nego svetovna revolucija. — Iz knjige spoznamo gigantsko in neenako borbo malih narodov, predvsem avstrijskih, za osvoboditev. Sodelovanje Masaryka z zastopniki Jugoslovancev in tudi ostalih narodov nam postaja povsem jasno. Najbolj pa spoznamo grandiozno delo politika in filozofa T. G. Masaryka, ki je vse svoje življenje posvetil svojemu narodu. V zadnjem poglavju se pokaže pisec ne samo kot globok mislec, marveč tudi kot dalekoviden politik, ki gradi pravo bodočnost svojega naroda edino na demokracijo. Takole zaključuje svoje monumentalno delo:

V Avstriji ni bilo svobode vesti; v naši demokraciji republiki morajo biti resnična svoboda vesti, toleranca in priznavanje dobrega in boljšega ne le kodeficirane, pač pa tudi izvajane, in sicer v vseh področjih jav-

udeležencev, da bi v šoli pri risanju obvladali risanje vseh mogočih obrtnih panog. Ako vzamemo industrijske države, kakor je n. pr. Češkoslovaška, kjer je mehanizacija in specializacija na višku in kjer je nastalo iz prvotnih obrtnih panog nad 60 novih obrtovi, ni mogoče pričakovati od učitelja, da bi se mogel v tako kratko odmerjenem času izveščati v vseh panogah strokovnega risanja, in preveč bi bilo zahtevati od učitelja, da bi mogel v šoli vse panoge strokovnega risanja obvladati. Za učitelje praktike iz tehničnih strok pa sploh ni bilo posebne priprave za pouk, v teh tečajjih so se pač morali udeleženci zadovoljiti z absolutorijem strokovne šole, kjer se je udeleženec (učitelj) izveščal prav za prav v praksi, ni pa za učiteljski poklic.

Da bi se zagotovil zaželen razvoj vajenskih šol, je bilo l. 1931. rojstno leto reforme učiteljske izobrazbe za obrtno-nadaljevalne šole. Predvsem so bili tedaj ustanovljeni tečajji za izobrazbo internih učiteljev. Omenjeni tečajji so enoletni in sprejemajo absolutivne višjih strokovnih šol z dvoletno prakso. Naslednja leta so bili odprti tudi tečajji za kovinarske obrti, končno pa tudi zavodi za stavbene in les obdelujoče obrti. Udeleženci obvladajo svojo stroko teoretično, kakor tudi praktično, zato je na omenjenih zavodih pouk osredotočen okoli pedagogike in metodike, jasno je tudi, da svoje znanje izpopolnjujejo v specialnih obrtnih ogrankah. Naloga pouka je, da morejo absolventi teh šol v obrtno-nadaljevalnih šolah z uspehom delovati in poučevati ne samo strokovne predmete, marveč tudi poučevati predmete gospodarskih nauk. Nadalje je važno, da po absolviranju in po enoletni učiteljski praksi polagajo absolventi teh tečajev izpit učiteljske usposobljenosti, nakar so lahko na šoli pravilno in stalno nastavljeni. (Dalje prihodnjič.)

nega življeja. To je narodna zahteva, zahteva, ki izvira iz našega zgodovinskega razvoja; Palackega filozofija naše zgodovine vrednoti češko bratstvo kot njen višek: čisto krščanstvo, torej Jezusov nauk in njegova zapoved ljubezni, to je oporoka Očeta naroda in naše zgodovine — demokracije je politična oblika človečnosti.

—k »Gospodinja«, glasilo »Zveze gospodinje«, izhaja vsak mesec. Letna naročnina znaša 25 din. Izšla je februarjska številka z uvodnim člankom Cirile Štebi-Pleško: Korak naprej; jedro članka je zahteva po gospodinjstvi. Zanimive so rubrike: Domačnost in udobnost. Gospodarstvo. Razgled. Delo pridnih rok. Gospodinjstvo. Naša prehrana.

FR. P. ZAJEC

(izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9)

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalne orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZAMENJAVA.

Zamenjam mesti zakonski dvojici na novi in moderno opremljeni dvorazrednici z velikim in lepo urejenim šolskim vrtom v lepem gorenjskem kraju blizu industrijskega mesta, za mesti na večrazrednici, morda v laškem srezu. Ponudbe na Učit. tov. pod »Krasna bodočnost«.

Avgust Agnola

LJUBLJANA

TYRŠEVA CESTA ŠT. 10

Telefon 2478.

Zaloga stakla, porcelana, kamenine, zreal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotela, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Obrtno-nadaljevalno šolstvo na Češkoslovaškem

2. Upravitelji in učitelji na obrtno-nadaljevalnih šolah.

Na obrtno-nadaljevalnih šolah so v glavnem zaposleni eksterni upravitelji in učitelji. Pod imenom eksterno učiteljstvo razumemo, da so za vodstvo in pouk na takih šolah nastavljeni učitelji, katerih zaposlitev na obrtno-nadaljevalni šoli je nekaj postranski poklic. Na te šole so poklicani na delo predvsem učitelji osnovnih in meščanskih šol, dalje obrtniki, strokovni uradniki in inženirji ter drugo strokovno osebje.

Eksternega upravitelja in učitelje nastavlja krajevni obrtno-nadaljevalni odbor (nadzorni odbor), vendar vedno le začasno za dobo 1 leta (nastavljanje učiteljstva se vrši na predlog upravitelja šole). Ako se pa na podlagi inspekcije ugotovi, da se upravitelj ali učitelj na obrtno-nadaljevalni šoli izkaže kot dobro kvalificirana učna moč, ga more na predlog nadzornika za obrtno-nadaljevalne šole potrditi ministrstvo prosvete za stalnega učitelja na obrtno-nadaljevalni šoli. Potrjeno

učno moč je mogoče odpustiti samo po predhodni petmesečni odpovedi, odobreni po ministrstvu prosvete.

Stalni šolski upravitelji in učitelji se nameščajo na šole z lastnimi stavbami (ali vsaj z lastnimi učnimi prostori), desetmesečnim šolskim letom in celodnevним poukom. Učitelji imenuje šolski odbor po predhodnem odobrenju ministrstva prosvete.

Število učnih ur pri eksternih učiteljih je različno in se ravna v glavnem po prostem času posameznih učnih moči, število učnih ur in čas pouka pri teh učiteljih ni zakonito določen.

Honorar se za upravo šole pri eksternih upraviteljih pri sedemmesečnem šolskem letu odmerja tako, da se k temeljnemu znesku 200 Kš prišteje tolikokrat po 100 Kš, kolikor razredov in oddelkov ima šola. Pri 10 mesečnem šolskem letu pa se k temeljnemu znesku 300 Kš prišteje pripadajoči zmožek po 100 čeških kron. Honorar za pouk eksternim učiteljem se plača za eno tedensko uro na mesec

KNJIGARNA
»UČITELJSKE
TISKARNE«
registrirane zadruge z omejeno odgovornostjo

Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 6

PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice

Izdeluje diazo-amoniak-papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domači izdelek te vrste v državi!